

מצות כיבוד אב ואם במקום הפסד ממון

1. תלמוד בבלי מסכת קידושין דף לב עמוד א

משל מי? רב יהודה אמר: משל בן, רב נתן בר אושעיא אמר: משל אב. אורו ליה רבנן לרב ירמיה, ואמרי לה לבריה דרב ירמיה, כמ"ד משל אב.

2. תוספות מסכת קידושין דף לב עמוד א

אורו ליה רבנן לרבי ירמיה כמ"ד משל אב - משמע שכך הלכה וכן פסק בשאלתות דרב אחאי בפרשת וישמע (סוף סימן נז) ופסק היכא דלית ליה לאב ואית ליה לבן חייב הבן לזון אביו וכן פסק ר"י ור"ח דאם אין לאב ממון והבן יש לו דצריך הבן לפרנסו משלו דלא יהא אלא אחר כדאמר בנערה שנתפתתה (כתובות דף מט:). דרב אכפיה לההוא גברא ואפיק מיניה ארבע מאה זוזי לצדקה. . . .

3. תלמוד בבלי מסכת קידושין דף לא עמוד א

אמר רב יהודה אמר שמואל, שאלו את ר' אליעזר: עד היכן כיבוד אב ואם? אמר להם: צאו וראו מה עשה עובד כוכבים אחד לאביו באשקלון ודמא בן נתינה שמו, בקשו ממנו חכמים אבנים לאפוד בשישים ריבוא שכר, ורב כהנא מתני: בשמונים ריבוא, והיה מפתח מונח תחת מראשותיו של אביו, ולא ציערו.

4. ר"ן על הרי"ף מסכת קידושין דף יג עמוד א

משל מי. מאכילו ומשקוהו ומכבדו ומסקינן משל אב דכיון דעבדו בה עובדא הכי הלכתא וכ"ת אם כן תקשי לן הא דאמרי' לעיל עד היכן כבוד אב ואם צאו וראו מה עשה עובד כוכבים אחד באשקלון שהפסיד בשבילו ששים רבוא שכר איכא למימר דכי אמרינן דדוקא משל אב ה"מ לכבודו אבל כדי שלא לצערו יש לו לאבד כל ממון שבעולם אי נמי כי אמרינן משל אב ה"מ בדאיכא חסרון כיס אבל התם עבורי רווחא בעלמא הוה. . . .

5. תלמוד בבלי מסכת קידושין דף לב עמוד א

ת"ש, שאלו את ר"א: עד היכן כיבוד אב ואם? אמר להם: כדי שיטול ארנקי ויזרקנו לים בפניו, ואינו מכלימו; ואי אמרת משל אב, מאי נפקא לי' מיניה? בראוי לירשו;

6. רמב"ם הלכות ממרים פרק ו

הלכה ז

עד היכן הוא כיבוד אב ואם, אפילו נטלו כיס של זהובים שלו והשליכו בפניו לים לא יכלימם ולא יצער בפניהם ולא יכעוס כנגדם אלא יקבל גזירת הכתוב וישתוק. . . .

7. כסף משנה הלכות ממרים פרק ו הלכה ז

ומאחר שרבינו פסק לעיל שאינו מאכיל אלא משל אב אם כן האי ארנקי היינו כשהוא של אב דוקא וכמו שנתבאר ואם כן היאך כתב ואפילו נטלו כיס של זהובים שלו. ויש לומר דסבירא ליה דכי אמרינן דוקא משל אב הני מילי לכבדו אבל כדי שלא לצערו יש לו לאבד כל ממון שבעולם. . . .

8. שולחן ערוך יורה דעה הלכות כבוד אב ואם סימן רמא

סעיף ג

(ח') היה קוץ תחוב לאביו, לא יוציאנו, שמא יבא לעשות בו חבורה. (ט') וכן אם הוא מקיז דם, או רופא, לא יקיז דם לאביו ולא יחתוך לו אבר, אף על פי שמכוין לרפואה. הגה: ה' (י') בד"א, בשיש שם אחר לעשות. אבל אם אין שם אחר לעשות והוא מצטער, הרי הוא מקיזו וחותך לו כפי מה שירשוהו לעשות. (גם זה בטור ורמב"ם פ"ה מה' ממרים).